

[Poul Dam.]

til en eller anden prøve, specialundervisning og erhvervsmæssige kursus koster stadig væk ingenting. Nej, det er fuldkommen rigtigt, alt det, der er meget nyttigt, alt det, der er erhvervsmæssigt, alt det, der er snævert, det er gratis, men det almene, sprogene og også de almene skolefag, skal man betale for. Man kan sige, som en af ordførerne var inde på, at disse mennesker har ikke benyttet sig af de tilbud, de fik i deres skoletid. Det er der jo en del af dem der ikke gjorde, fordi de tilbud ikke fandtes i deres skoletid. En ganske stor mængde af de mennesker, der deltager i aftenskoleundervisning, er jo folk, der er så gamle, at de ikke har haft mulighed for at få glæde af de tilbud, som folkeskolen giver i vore dage og har givet i de senere år. Det er i virkeligheden den almene uddannelse af den ældre gruppe i samfundet, man her lader i stikken. Det er de interessebetonede, det er de samfundsmæssige, det er de kulturelle fag, det er alt det, som går ud over det snævert erhvervsmæssige, alt det, der går ud over det meget nyttige. Det har været vores princip hidtil, at fritidsundervisningen netop skulle dreje sig om det alment dannende, og det ville man fra det offentlige side gerne være med til at støtte. Det er jo endda sådan, at disse forberedelseskursus, erhvervsmæssige kursus o. lign. er kommet ind i loven meget sent. Det er kun ganske få år siden, man overhovedet begyndte at acceptere disse ting, først på en forsøgsbasis, og senere fik man det ind i loven ved den sidste reform. Det er altså et afgørende brud på en lang linje i vores fritids- og voksenundervisning, der her sker, og det er for afgørende til, at det bare kan begrundes med de i og for sig så nødvendige bestræbelser for at spare penge på statens budget. Det er et skred i hele vores opfattelse af voksenundervisningen, som er yderst alvorligt, og som vi i hvert fald vil prøve på at undgå.

Sigsgaard: Det er ikke så tit, det bliver sagt her i salen, men ikke desto mindre er det en kendsgerning, at dansk uddannelsespolitik er klassepolitik, fordi dens hovedprincip er, at den bedste og længste uddannelse gives til dem med de bedste forudsætninger, sådan at de kan opretholde deres privilegerede stilling i samfundet. Dårligere

stillede spises af med en 7-8 år og er dermed henvist til samfundets dårligst betalte arbejde med dårlige boligforhold og ringere sundhedstilstand til følge for bare at nævne nogle af virkningerne.

Loven om fritidsundervisning m. v. råder lidt bod på uretfærdighederne, ganske vist kun lidt, men lidt har også ret. Her har ikke mindst de, som skolen har snydt, en chance. De kan, sådan som loven er i dag, få gratis, om end ikke kompetencegivende, undervisning, ligesom de privilegerede kan få det i gymnasiet og på de højere læreanstalter. Men nu skal også denne yderst begrænsede ligestilling høre op. Nu skal der betales til lærerlønnen. Det skal der dog ikke endnu i gymnasiet og heller ikke på universitetet, studenterne skal ikke betale til deres professorer. Jeg nævner det her for at understrege den ulighed, der er tale om. Jeg nævner det med nogen betænkelighed, for jeg er bange for at give undervisningsministeren endnu en idé.

Det er jo ikke meget, der er tale om, siger ministeren og ordførerne. Men for nogle bliver det altså en hel del. Hr. Poul Dam har allerede været inde på det. Jeg tror, de fleste, der kender lidt til dette område, vil vide, at det ikke er så sjældent, at f. eks. et ægtepar går til sprog en aften om ugen og til manuelle fag en anden aften. For et ægtepar bliver merudgiften ca. 400 kr. for en sæson, hvortil så kommer materialeudgifter og måske udgifter til børnepasning. Der kan blive tale om ganske væsentlige beløb. Derfor har amtskonsulenten for fritidsundervisningen i Storstrøms amtskommune, Bent Vedsø, uden tvivl ret, når han i Politikens kronik i fredags skrev, at lovforslagets gennemførelse vil betyde en meget alvorlig tilbagegang inden for hele voksenundervisningen.

Den samme usociale tendens går igen i forslaget om et skærpet elevtalskrav med hensyn til ungdomsskolen og den prøveforberedende undervisning. Det betyder simpelt hen ringere mulighed for dem, der i forvejen har de ringeste muligheder. Og til spørgsmål om holdstørrelsen for aftenskolen, hvor man nu vil kræve 15 elever ved undervisningens begyndelse, medens kravet hidtil har været, at der gennemsnitlig skulle deltage 10, skal jeg kun sige, at så vidt jeg erindrer — og jeg var med i udvalget, der